

Karþý eleptiriden önce öz eleptiri gelir

Türkiye kendi öz kültürünü bir kenara býrakýp, baþka bir kültüre dört elle sarýlan ülkelerin baþta geleni. Dünyada Türkiye gibi, kültürel yabancýlaþmayý bir devlet politikasý haline getiren ülkelerin sayýsý yok denecek kadar azdýr. Türkiye kendisi olmaktan daha ok baþkasý olmaya zorlanmýþ bir ülkedir. Cumhuriyet'in tek partili yýllarýnda doruk noktasýna ýkan kültürel atý Anadolu insanýnn hem eleptiri, hem de üretim gücünü büyük lde yok etmiþtir.

Kültür deðiþiminin, toplumdan önce yönetimden gelen bir baskýyla, zorla benimsetilmeye alýþýlmýþ. Türkiye'deki eleptiri geleneðinin zenginleþmesini nlemiþtir. Türkiye'de kültürel yabancýlaþma devlet eliyle yrtldð iin, öz eleptiriden daha ok karþý eleptiri önem kazanmýþtýr. Bu yüz Türkiye'deki yönetici kesimler, sürekli korku ve dþman retmiþlerdir. Türkiye'yi Avrupa'nın en gcsz ülkesi haline getirenler, hibir zaman Türkiye'nin iinde deðil, dýþýnda aranmýþlardýr. Karþý eleptiri ile öz eleptiri i ie, iletiþim ve etkileþim iinde olduklarý zaman, eleptiri aktif ve etkili olur. Ekonomik, siyasal ve kültürel alanda eleptiri kültürünü geliþtirmeden, hibir alanda zenginleþme olmaz. Bunun iin, Anadolu insanýnn kültür ve ekonomisinde eleptirinin ayrý bir yeri ve önemi vardýr. Karþý eleptiri, öz eleptirinin aynasýdýr. z eleptiri yapýlmadan karþý eleptiri yapýlmaz, yapýlýrsa da etkili olmaz.

Anadolu'da karþý karþýya olunan sorunların sorumlusu, öncelikle eleptirilenlerde deðil, eleptirenlerde aranýr. Baþkalarnn grþlerindeki hatalarý görenler, kendi grþlerinin de hatalarýna olabileceðini hi akýllarýndan ýkarmazlar. Bunun iin, Anadolu þehirlerinde “Baþkasýnn gözündeki p görürken, kendi gözündeki merteði unutma” denilir. Türk toplumunun kültürünün kaynaklarýndan biri olan Mesnevi'de, sürekli “Kusursuz arkadaþ arayan, arkadaþsýz kalýr” uyarýsý yapýlýr. Türk toplumunun eleptiri kültürü, “iðneyi kendine uvaldýzý baþkasýna” ya da “uvaldýzý kendine iðneyi baþkasýna” batýr, atasözünde özetlenir. Bu zdeyiþte “uvaldýz” eleptirideki sert, acýmasýz ve sulayýcý yaklaþýmý, “iðne” de, ýlýmlý, merhametli ve baðýplayýcý tutumu simgeler. Eleptirinin yerini bulmasý ve beklenen yararý saðlayabilmesi iin, öz ve karþý eleptiri arasýnda, altın oranda bir denge uyum ve denge olmalýdýr.

Yeni yzyýlda, Ýslam ve Türk dnyasýnda eleptiri kültürü zenginliðini yitirerek, susuz topraklar gibi oraklaþmýþtýr. Eleptiri kültürüyle birlikte ekonomik yapý ve kültürel doku da akýl almaz bir biimde yoksullaþmýþtýr.

Türkiye'nin, her alanda Avrupa'nın en yoksul ülkesi konumuna dþmesinin sorumluluðu, hep dýþ dþmanlara yklenmiþtir.

Türkiye'yi yönetenler, öz deðil, karþý eleptiriyi gündemde tutarak, iktidarlarn korumuþlardýr. Türkiye'yi dnþtrecek olanlar, karþý eleptiriden önce öz eleptiri yapmasýnn bilenlerdir. Eleptiri kültürü, her alandaki geliþmenin sürükleyici gücüdür. Eleptirinin olmadýðý yerde, demokrasi olmaz.

Nazif Grdoðan